

Sygn. akt VII U 1495/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2019 r. w Warszawie

sprawy E. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania E. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 17 października 2018 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 17 października 2018 roku nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że odwołująca E. T. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 12 czerwca 2018 r. do 1 sierpnia 2018 r.

UZASADNIENIE

E. T. w dniu 6 listopada 2018 r. złożyła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Odwołująca zaskarżyła decyzję organu rentowego z dnia 17 października 2018 r., nr: (...) wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 12 czerwca 2018 r. W ocenie ubezpieczonej w dniu zakończenia pobierania zasiłku macierzyńskiego – 11 czerwca 2018 r. – nie dokonała wyrejestrowania, a następnie zarejestrowania do ubezpieczenia chorobowego z dniem 12 czerwca 2018 r. Odwołująca stwierdziła, że była przekonana, iż dopełniła wszelkich formalności, gdyż przez cały okres trwania urlopu macierzyńskiego opłacała w terminie składkę zdrowotną. Ubezpieczona utrzymywała w treści odwołania, że posiadała wiedzę o powinności wyrejestrowania i ponownie zarejestrowania do ubezpieczenia chorobowego w dniu 1 sierpnia 2018 r. Odwołująca podniosła, że niezrealizowanie tego obowiązku we wcześniejszym terminie było związane z problemami zdrowotnymi, które występowały u jej starszego dziecka (odwołanie z dnia 6 listopada 2018 r., k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 6 grudnia 2018 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c. Zdaniem organu rentowego w okresach od dnia 10 października 2007 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., od dnia 1 września 2010 r. do dnia 31 maja 2011 r., od dnia 1 października 2014 r. do dnia 26 lipca 2015 r., od dnia 25 lipca 2016 r. do dnia 12 czerwca 2017 r. oraz od dnia 12 czerwca 2018 r. odwołująca zgłosiła prowadzenie działalności gospodarczej i z tego tytułu wniosła o objęcie jej obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi, w tym dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Dodatkowo stwierdził, że w okresach od dnia

27 lipca 2015 r. do dnia 24 lipca 2016 r. oraz od dnia 13 czerwca 2017 r. do dnia 11 czerwca 2018 r. E. T. zgłaszała się wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego z uwagi na wypłatę zasiłku macierzyńskiego. Oddział wskazał, że ubezpieczona, pomimo posiadania prawa do zasiłku macierzyńskiego do dnia 11 czerwca 2018 r., wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego za okresy od dnia 7 czerwca 2018 r. do dnia 17 września 2018 r. oraz od dnia 27 września 2018 r. do dnia 26 października 2018 r. W ocenie organu rentowego ubezpieczona nie złożyła dokumentów zgłoszeniowych w związku z nabyciem uprawnień do zasiłku macierzyńskiego oraz poprawnych dokumentów rozliczeniowych za czerwiec i lipiec 2018 r. Oddział podniósł, że wniosek odwołującej z dnia 3 sierpnia 2018 r. o przyjęcie opłaconych po terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za czerwiec i lipiec 2018 r. uznano za bezprzedmiotowy. Organ rentowy jednocześnie podkreślił, że dokument zgłoszeniowy (...) z datą przystąpienia do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego chorobowego od dnia 12 czerwca 2018 r., wpłynął po upływie terminu w dacie 2 sierpnia 2018 r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 6 grudnia 2018 r., k. 5-6 a. s.).

Odwołująca na rozprawie w dniu 11 czerwca 2019 r. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego poprzez uznanie, że w okresie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 1 sierpnia 2018 r. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. W pozostałym zakresie ubezpieczona nie zakwestionowała rozstrzygnięcia organu rentowego (protokół rozprawy z dnia 11 czerwca 2019 r., k. 47 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. T. zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach od dnia 1 października 2014 r. do dnia 26 lipca 2015 r., od dnia 25 lipca 2016 r. do dnia 12 czerwca 2017 r. oraz od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 31 października 2018 r. Ubezpieczona z uwagi na nabycie prawa do zasiłku macierzyńskiego zgłosiła się wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od dnia 13 czerwca 2017 r. do dnia 11 czerwca 2018 r. W dniu 2 sierpnia 2018 r. odwołująca złożyła dokument zgłoszeniowy (...) do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 12 czerwca 2018 r. oraz dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA za czerwiec i lipiec 2018 r. W tej samej dacie odwołująca uregulowała należne składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy za w/w miesiące. Następnie ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 7 czerwca 2018 r. do dnia 17 września 2018 r. oraz od dnia 27 września 2018 r. do dnia 26 października 2018 r. (okoliczności bezsporne – pismo organu rentowego z dnia 1 lutego 2019 r., k. 24-25 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 17 października 2018 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 1 i art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził, że E. T. podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach od dnia 10 października 2007 r. do dnia 30 czerwca 2010 r., od dnia 1 września 2010 r. do dnia 31 maja 2011 r., od dnia 1 października 2014 r. do dnia 26 lipca 2015 r., od dnia 25 lipca 2016 r. do dnia 12 czerwca 2017 r. oraz od dnia 2 sierpnia 2018 r. Jednocześnie uznano, że odwołująca nie podlegała dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 1 sierpnia 2018 r. Według organu rentowego wniosek o zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 12 czerwca 2018 r. został przekazany w dniu 2 sierpnia 2018 r. po upływie ustawowego terminu. Oddział podniósł, że wniosek odwołującej o przywrócenie terminu płatności za miesiąc czerwiec

i lipiec 2018 r. został uznany za bezprzedmiotowy. Zdaniem organu rentowego ubezpieczona złożyła dokument zgłoszeniowy po terminie i zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie może przystąpić do ubezpieczenia wcześniej niż w dniu złożenia dokumentu zgłoszeniowego, co nastąpiło 2 sierpnia 2018 r. (decyzja organu rentowego z dnia 17 października 2018 r., akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym w aktach organu rentowego. Sąd uznał dokumenty za w pełni wiarygodne, bowiem wynikająca z nich treść nie była kwestionowana przez strony procesu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 17 października 2018 r., nr: (...), jako zasadne, podlega uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu pomiędzy stronami było rozważenie, czy ubezpieczona powinna podlegać dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 1 sierpnia 2018 r. Należy wskazać, że w pozostałym zakresie decyzja nie była kwestionowana w postępowaniu sądowym.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą zasiłkową”, świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa. Ubezpieczenie to jest zwane ubezpieczeniem chorobowym.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Sąd ustalił, że odwołująca prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. W związku z tym zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą systemową”, odwołujący może podlegać dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek.

Z art. 14 ust. 1 ustawy systemowej wynika, że objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku, jednak nie wcześniej niż od dnia, w którym został on zgłoszony. Ubezpieczenie to ustaje albo od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tego ubezpieczenia, albo od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie należnej składki, albo też od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy systemowej. Zaś w art. 14 ust. 3 ustawy systemowej wskazano, że okres opłacania składek uważa się także okres pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków.

W myśl art. 9 ust. 1c ustawy systemowej osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Mogą one jednak dobrowolnie na swój wniosek być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów.

Z niekwestionowanych ustaleń stanu faktycznego wynika, że odwołująca w czasie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej urodziła dziecko. W okresie od dnia 13 czerwca 2016 r. do dnia 11 czerwca 2018 r. ubezpieczona pobierała zasiłek macierzyński. Sąd Okręgowy zważył, że odwołująca w okresie korzystania z zasiłku macierzyńskiego nie zaprzestała prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, choć jej faktycznie nie realizowała.

Mając powyższe na uwadze nie miała obowiązku dokonania wyrejestrowania, a potem ponownego zgłoszenia się do ubezpieczeń w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej. W tym też zakresie nie ma żadnego znaczenia w sprawie, że wniosek o zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 12 czerwca 2018 r. został przekazany do organu rentowego w dniu 2 sierpnia 2018 r. po upływie ustawowego terminu. Przedsiębiorca kontynuujący prowadzenie działalności gospodarczej po zakończeniu pobierania zasiłku macierzyńskiego nie jest zobowiązany do ponownego składania wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Przepis art. 13 pkt 4 ustawy systemowej wskazuje, że okres podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom trwa od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. W ocenie Sądu ubezpieczona nie musiała dokonywać wyrejestrowania, a następnie ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń, ponieważ była uprawniona do pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Sąd Okręgowy ustalił, że na podstawie obecnie nieaktualnych poglądów orzecznictwa z chwilą nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą ustawało, a co za tym idzie nie istniała możliwość przystąpienia do tego ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II UK 478/15). Jednak najnowsza teza Sądu Najwyższego daje podstawę do uznania, że pobieranie zasiłku macierzyńskiego automatycznie nie skutkuje ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Sąd Najwyższy słusznie podkreślił, że o dobrowolnym ubezpieczeniu chorobowym decyduje sam zainteresowany, zaś regulacja wynikająca z art. 14 ustawy systemowej jest zamknięta. Jednocześnie nie można uznać, że korzystanie z prawa do zasiłku macierzyńskiego powoduje ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy systemowej, ponieważ wówczas należałoby to rozumieć jako zaprzestanie działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt II UK 698/16)

W ocenie Sądu nie ma podstaw do różnicowania prawa osoby prowadzącej działalność gospodarczą, gdy zgłosiła się wcześniej do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, nie zlikwidowała działalności i nadal ma zamiar jej prowadzenia po okresie zasiłkowym. Należy zważyć na zasadę równego traktowania ubezpieczonych w obrębie tego samego systemu. Ubezpieczona w okresie korzystania ze zwolnienia lekarskiego i pobierania zasiłku macierzyńskiego nie zawiesiła ani nie wyrejestrowała swojej działalności z ewidencji.

Sąd zważył, że art. 9 ust. 1c ustawy systemowej poddany wykładni językowej, czy systemowej nie prowadzi do wniosku, że w okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego wnioskodawcy, który prowadzi działalność gospodarczą, ustaje dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Ustanie tytułu podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, które jest dobrowolne, oznacza bowiem zakończenie prowadzenia działalności gospodarczej, ewentualnie jej zawieszenie. Pobieranie zasiłku macierzyńskiego nie skutkuje ustaniem prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą. Znajduje to potwierdzenie również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt I UK 73/17. W tym też zakresie działania odwołującej podjęte w sierpniu 2018 r. związane z wnioskowaniem o zgłoszenie jej do dobrowolnego ubezpieczenia społecznego poczynszy od czerwca 2018 r. były bezprzedmiotowe. Należy wskazać, że utrata prawa do pobierania zasiłku macierzyńskiego nie skutkowałą obowiązkiem ponownego zarejestrowania się do ubezpieczeń społecznych. W związku z tym osoba prowadząca działalność gospodarczą, będąca zgłoszoną do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i pobierająca zasiłek chorobowy, a następnie zasiłek macierzyński, nie musi ponownie zgłaszać się do tego ubezpieczenia po zakończeniu okresu zasiłkowego. O ustaniu dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego decyduje wola ubezpieczonego albo obiektywna sytuacja składająca się na ustanie tytułu podlegania ubezpieczeniom łączona z reguły z wyrejestrowaniem działalności z ewidencji. Tymczasem w niniejszej sprawie celem odwołującej nie było wyłączenie z ubezpieczenia chorobowego, któremu podlegała w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Należy ponownie podkreślić, że objęcie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego nie skutkuje ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Sąd Okręgowy podzielił aktualne stanowisko prezentowane przez Sąd Najwyższy mając na względzie porównanie sytuacji faktyczno-prawnej osób prowadzących działalność gospodarczą i pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w kontekście ich uczestnictwa w systemie ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na dotychczasową interpretację omawianych przepisów, osoby prowadzące działalność gospodarczą musiałyby każdorazowo składać wnioski o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym po zakończeniu okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Sąd podkreśla, że pracownicy w ramach łączącego ich stosunku pracy z pracodawcą nie są obciążeni takim obowiązkiem, gdyż zachowują ciągłość ubezpieczeniową bez względu na rodzaj zasiłku, z którego aktualnie korzystają.

Mając na uwadze wszystkie okoliczności zachodzące w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy zważył, że nie doszło do ustania dla odwołującej tytułu do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z racji pobierania zasiłku macierzyńskiego. Ubezpieczona nie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, co wiąże się z nabyciem przez nią uprawnień do podlegania w/w ubezpieczeniu w okresie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 1 sierpnia 2018 r. W związku z tym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć(...)